

Streda 9. septembra 2015

P8_TA(2015)0312

Posilnenie postavenia dievčat v EÚ prostredníctvom vzdelávania

Uznesenie Európskeho parlamentu z 9. septembra 2015 o posilnení postavenia dievčat v EÚ prostredníctvom vzdelávania (2014/2250(INI))

(2017/C 316/18)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948,
- so zreteľom na Dohovor OSN o právach dieťaťa,
- so zreteľom na článok 2 a článok 3 ods. 3 druhý pododsek Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) a na článok 8 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (EDLP),
- so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW) z 18. decembra 1979,
- so zreteľom na článok 23 Charty základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na Pekinskú deklaráciu a akčnú platformu, ktoré boli prijaté na štvrtej svetovej konferencii OSN o ženách 15. septembra 1995, a na následné záverečné dokumenty prijaté na mimoriadnych zasadnutiach OSN Peking + 5 (2005), Peking + 15 (2010) a Peking + 20 (2015),
- so zreteľom na Európsky pakt pre rodovú rovnosť (2011 – 2020), ktorý Európska rada prijala v marci 2011,
- so zreteľom na Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu (Istanbulský dohovor) z mája 2011,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 21. septembra 2010 s názvom Stratégia rovnosti žien a mužov 2010 – 2015 (COM(2010)0491),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. marca 2013 o odstraňovaní rodových stereotypov v EÚ ⁽¹⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania a na smernicu Rady 2004/113/ES z 13. decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2002/73/ES z 23. septembra 2002, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 76/207/EHS o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami, pokiaľ ide o prístup k zamestnaniu, odbornej príprave a postupu v zamestnaní a o pracovné podmienky,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 10. marca 2015 o pokroku dosiahnutom v oblasti rovnosti žien a mužov v Európskej únii v roku 2013 ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Prijaté texty, P7_TA(2013)0074.

⁽²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2015)0050.

Streda 9. septembra 2015

- zreteľom na nezávislú správu z roku 2009, ktorú dalo vypracovať Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre vzdelávanie a kultúru (GR EAC),
 - so zreteľom na odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy CM/Rec(2007)13 z 10. októbra 2007 pre členské štáty týkajúce sa uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v oblasti vzdelávania,
 - so zreteľom na Súbor osvedčených postupov na podporu vzdelávania bez rodových stereotypov a na určenie spôsobov vykonávania opatrení zahrnutých v odporúčaní Výboru ministrov týkajúcom sa uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v oblasti vzdelávania (revidovaný 12. marca 2015), ktorý podporuje Rada Európy,
 - so zreteľom na odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy Rec(2003)3 pre členské štáty týkajúce sa vyváženej účasti žien a mužov na politickom a verejnom rozhodovaní, ktoré bolo prijaté 12. marca 2003,
 - so zreteľom na oznámenie Medzinárodnej organizácie práce (MOP) s názvom Ženy a svet práce prijaté pri príležitosti Medzinárodného dňa žien v roku 2015,
 - so zreteľom na prieskum Európskej únie o lesbičkách, homosexuáloch, bisexuáloch a transrodových osobách, ktorý zverejnila Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA) v roku 2013;
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť a stanovisko Výboru pre kultúru a vzdelávanie (A8-0206/2015),
- A. keďže vzdelanie predstavuje základ zodpovedného občianstva, má zásadný význam pre zabezpečenie rodovej rovnosti a posilnenie postavenia dievčat a je základným ľudským právom a právom každého dieťaťa;
- B. keďže vzdelávanie a odborná príprava dievčat a žien je dôležitou európskou hodnotou, základným ľudským právom a zásadným prvkom pre posilnenie postavenia dievčat a žien na sociálnej, kultúrnej a profesijnej úrovni, ako aj pre neobmedzené uplatňovanie všetkých ostatných sociálnych, hospodárskych, kultúrnych a politických práv a následne predchádzanie násiliu voči ženám a dievčatám;
- C. keďže vzdelávanie môže transformovať spoločnosť a prispieť k sociálnej, hospodárskej, politickej a rodovej rovnosti;
- D. keďže podľa štúdie, ktorú vypracovalo generálne riaditeľstvo Európskeho parlamentu pre vnútorné politiky, je zo systému vzdelávania na celom svete vylúčených 30 miliónov dievčat vo veku základnej školskej dochádzky;
- E. keďže chudoba, sociálne vylúčenie a nedostatočná alebo málo dostupná predškolská, školská a mimoškolská sieť patria medzi najväčšie prekážky v prístupe dievčat ku vzdelaniu;
- F. keďže iba štáty sú schopné poskytnúť bezplatné povinné všeobecné vzdelanie, ktoré je nevyhnutným predpokladom pre zabezpečenie rovnakých príležitostí pre oba rody;
- G. keďže rozpočtové škrtky v oblasti vzdelávania, ktoré sú do veľkej miery výsledkom úsporných politík presadzovaných EÚ, ohrozujú bezplatné vysoko kvalitné verejné vzdelávanie, čím prispievajú k prehĺbovaniu nerovnosti;
- H. keďže kvalitné verejné vzdelávanie by malo byť bezplatné a dostupné pre všetky deti bez akejkoľvek diskriminácie a bez ohľadu na ich pobytový status;

Streda 9. septembra 2015

- I. keďže chudoba má výrazný vplyv na rovnaký prístup k vzdelávaniu v dôsledku priamych aj nepriamych nákladov na posielanie detí do školy a prístup k vzdelávaniu, najmä vysokoškolskému vzdelávaniu, je zložitý najmä pre mladých ľudí z rodín s nízkymi príjmami, čo vedie k posilneniu tradičného uprednostňovania vzdelávania pre chlapcov;
- J. keďže rodové stereotypy priradujú ženám a mužom odlišné, stanovené a obmedzené úlohy a tieto úlohy formuje veľký počet sociálnych premenných a šíria alebo reprodukujú ich rodičia, vzdelávacie inštitúcie a médiá; keďže jednotlivci prijímajú rodové úlohy počas socializačných fáz detstva a dospievania, a preto tieto úlohy ovplyvňujú ich životy a môžu obmedziť osobný rozvoj žien a mužov;
- K. keďže dosah rodových stereotypov na vzdelávanie a odbornú prípravu a rozhodnutia, ktoré študenti prijímú v škole, môže ovplyvniť ich voľby počas života a následne má veľký vplyv na trh práce, kde sa ženy ešte stále stretávajú s horizontálnou a vertikálnou segregáciou; keďže táto skutočnosť prispieva k tomu, že niektoré odvetvia sa ešte stále považujú za „mužské“ a výška ich miezd je teda vyššia ako v odvetviach, ktoré sa považujú za „ženské“;
- L. keďže výber študijného odboru žiakov a zmenu rodových stereotypov významne ovplyvňuje sociálne prostredie, postoj rodiny, vrstovníci, vzory a učitelia, ako aj centrá doučovania a poskytovania poradenstva o výbere študijných smerov, a keďže učitelia, ktorí svojimi postojmi a pedagogickými postupmi prispievajú k spoločenským zmenám, majú zásadnú úlohu pri podpore rodovej rovnosti, rozmanitosti a vzájomného porozumenia a rešpektu; zároveň vzhľadom na to, že učitelia môžu osloviť rodičov a zvýšiť ich povedomie o rodovej rovnosti a potenciáli ich detí;
- M. keďže rodová rovnosť by sa mala uplatňovať na všetkých úrovniach a vo všetkých aspektoch vzdelávacieho systému s cieľom podporovať hodnoty spravodlivosti a demokratického občianstva u dievčat a chlapcov i u žien a mužov v záujme vybudovania skutočného partnerstva medzi rodmi, a to vo verejnej aj súkromnej oblasti;
- N. keďže je potrebných viac ženských vzorov v oblastiach, v ktorých dominujú muži, ako je veda, inžinierstvo, technológia, matematika a podnikanie, pričom účinnými nástrojmi na posilnenie postavenia dievčat v týchto oblastiach sú mentorské siete a partnerské vzdelávanie;
- O. keďže dostupné údaje potvrdzujú, že ženy dostávajú za svoju kvalifikáciu a skúsenosti nižšiu finančnú odmenu ako muži, pričom majú aj naďalej na starosti väčší podiel starostlivosti o rodinu a ostatné závislé osoby, čo im bráni v prístupe k platenému zamestnaniu na plný úväzok; keďže rodová rovnosť by mala zahŕňať ocenenie všetkej práce, ktorú vykonávajú ženy, a vzdelávanie chlapcov a mužov v oblastiach, v ktoré zvyčajne pôsobia ženy; keďže pokrok v oblasti politik týkajúcich sa starostlivosti o deti a materskej a otcovskej dovolenky v celej Európe prispeje k zlepšeniu vyhládok žien na zamestnanie, posilneniu ich hospodárskeho postavenia a k boju proti rodovým stereotypom, čím sa posilní postavenie dievčat na všetkých úrovniach vzdelávania;
- P. keďže napriek tomu, že väčší počet žien má diplom vyššieho vzdelávania druhého stupňa a vysokoškolský titul, ich oblasti vzdelania aj pracovné činnosti súvisia predovšetkým s úlohami, ktoré sú zamerané na reprodukovanie a predlžovanie existujúcich sociálnych a hospodárskych štruktúr, a je potrebné zvýšiť účasť žien na odbornej príprave a v sektoroch súvisiacich s vedou, technológiou, inžinierstvom a matematikou;
- Q. keďže rovnocennejšie rozdeľovanie vzdelávacích zdrojov by viedlo k lepšiemu prístupu dievčat na trh práce a vyvážená účasť žien a mužov na pracovnom trhu by mohla podporiť hospodárske vyhliadky EÚ;

Streda 9. septembra 2015

- R. keďže európske a vnútroštátne orgány by mali všetkými možnými prostriedkami podporovať rodovú rovnosť vo vzdelávacích inštitúciách a vzdelávanie v oblasti rodovej problematiky by malo byť základným prvkom učebných osnov a študijných programov; keďže európske a vnútroštátne orgány musia zabezpečiť, aby učebné materiály nemali diskriminačný obsah;
- S. keďže formálne učebné osnovy odrážajú kultúrnu a spoločenskú perspektívu jednotlivých členských štátov a ovplyvňujú vytváranie identity dievčat a chlapcov; keďže neformálne učebné osnovy dopĺňajú formálne osnovy, pričom skryté učebné osnovy sú spoločné pre všetky situačné definície učebných osnov; keďže všetky tieto typy učebných osnov sú dôležité pri vytváraní identity dievčat a chlapcov a miestne orgány majú vďaka svojej blízkosti k vzdelávacím inštitúciám zásadnú úlohu v oblasti neformálneho vzdelávania;
- T. keďže v záujme boja proti rodovej nerovnosti je dôležitý neustály pedagogický dohľad nad učebnými osnovami, rozvojovými cieľmi a vzdelávacími výsledkami, obsahom, stratégiami, učebnými materiálmi, hodnotením, programami jednotlivých predmetov a plánmi, ako aj ich monitorovanie a hodnotenie, ktoré sú úlohou stredísk na výskum vzdelávania a odborníkov na rodovú rovnosť;
- U. keďže násilie páchané na ženách je hlavnou prekážkou rovnosti medzi ženami a mužmi a možno proti nemu bojovať prostredníctvom vzdelávania; keďže nie všetky členské štáty ratifikovali Istanbulský dohovor a EÚ má záväzky, pokiaľ ide o iniciovanie a financovanie projektov na podporu rodovej rovnosti;
- V. keďže rodovo motivované násilie na školách zahŕňa činy v oblasti sexuálneho, fyzického a/alebo psychologického násillia na deťoch z dôvodu rodových stereotypov a spoločenských noriem; keďže rodovo motivované násilie na školách je hlavnou prekážkou prístupu, účasti a úspechu;
- W. keďže ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím a/alebo s osobitnými vzdelávacími potrebami sú vystavené viacnásobnej diskriminácii; keďže situáciu dievčat možno zlepšiť len zaistením rovnakého prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu a odbornej príprave, ktorý nebude určovať ani mu nebude brániť takáto diskriminácia a ktorý bude plne v súlade so zásadami začleňovania;
- X. keďže pri identifikácii osobitných vzdelávacích potrieb existujú značné nerovnosti; keďže v prípade chlapcov je vo všeobecnosti pravdepodobnejšie, že sa zistia osobitné vzdelávacie potreby, najmä ťažkosti, ktoré nemajú normatívnu povahu, ako sú poruchy autistického spektra (ADS) alebo dyslexia, kde pri identifikácii zohráva odborný posudok väčšiu úlohu;
- Y. keďže 17 % dospelých na celom svete, z čoho dve tretiny (493 miliónov) tvoria ženy, nevie čítať alebo písať ⁽¹⁾;

Všeobecné odporúčania

1. žiada členské štáty, aby vykonávali a zlepšovali opatrenia zamerané na uplatňovanie rodovej rovnosti na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému a plne začlenili zvyšovanie povedomia o rodových otázkach odbornej prípravy učiteľov, ale aj všetkých kategórií pracovníkov škôl, napr. školských lekárov, sestier, psychológov, sociálnych pracovníkov a pedagógov, a aby tiež zabezpečili vytváranie mechanizmov v rámci celého vzdelávacieho systému, ktoré umožnia podporu, uplatňovanie, monitorovanie a hodnotenie rodovej rovnosti vo vzdelávacích inštitúciách;
2. vyzýva členské štáty, aby podporovali demokratizáciu vzdelávania a ďalšie potrebné podmienky s cieľom zaistiť, že vzdelávanie poskytované prostredníctvom škôl alebo inými spôsobmi výučby bude prispievať k zabezpečeniu rodovej rovnosti a rovnakých príležitostí, odstraňovaniu hospodárskych, sociálnych a kultúrnych nerovností, podporovaniu osobného rozvoja a ducha tolerancie, solidarity a zodpovednosti a uľahčovaniu sociálneho pokroku a demokratickej účasti na živote spoločnosti;

⁽¹⁾ <https://europa.eu/eyd2015/en/eu-european-parliament/posts/every-girl-and-woman-has-right-education>.

Streda 9. septembra 2015

3. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že medzi ciele ich vzdelávacích systémov bude patriť vzdelávanie v oblasti dodržiavania základných práv a slobôd, ako aj rovnakých práv a príležitostí pre ženy a mužov, a že zásady kvality ich systémov budú zahŕňať odstránenie prekážok skutočnej rovnosti žien a mužov a podporu úplnej rovnosti medzi nimi;

4. žiada, aby sa v školách podporoval holistický prístup k formálnemu a neformálnemu vzdelávaniu, ako aj citlivý prístup k zahrnutiu ľudských práv, ľudskej dôstojnosti, rodovej rovnosti a budovania sebavedomia a asertivity, ktorý dievčatá a ženy motivuje k tomu, aby prijímali samostatné a informované rozhodnutia, a to v osobnej aj pracovnej oblasti; uznáva, že vzdelávanie v záujme rodovej rovnosti musí dopĺňať občiansku výchovu v záujme demokratických hodnôt, a musí byť zakotvené v učebnom prostredí založenom na právach a zohľadňujúcom rodové aspekty, kde sa dievčatá a chlapci môžu učiť o svojich právach a získavať skúsenosti s demokratickými procesmi v školách a v informálnom vzdelávacom prostredí, napríklad účasťou na demokratickom riadení svojich škôl;

5. vyzýva politických činiteľov v Komisii a členských štátoch pôsobiacich v oblasti vzdelávania, aby zabezpečili, že záväzok zaistiť rodovú rovnosť pokročí od vyhlásení o zásadách a politických zámeroch a prejaví sa vo výraznom náraste úsilia a prostriedkov, ktoré sa do nej investujú, pričom pripomína prvoradý význam vzdelávania pri uskutočňovaní kultúrnej zmeny;

6. poukazuje na to, že zatiaľ čo ženy tvoria v EÚ väčšinu (60 %) absolventov vysokých škôl, ich miera zamestnanosti a kariérny postup neodrážajú ich plný potenciál; zdôrazňuje, že dosiahnutie inkluzívneho a dlhodobého hospodárskeho rastu závisí od odstránenia rozdielov medzi dosiahnutým vzdelaním žien a ich postavením na trhu práce, predovšetkým prostredníctvom odstránenia horizontálnej a vertikálnej segregácie;

7. zdôrazňuje, že vzdelávanie je dôležitým nástrojom umožňujúcim ženám plne sa zúčastňovať na sociálnom a hospodárskom rozvoji; poukazuje na to, že opatrenia v oblasti celoživotného vzdelávania sú pre ženy kľúčom k získaniu zručností, ktoré im môžu umožniť návrat do zamestnania či získanie lepšieho zamestnania, vyššieho príjmu a vyhovujúcejších pracovných podmienok;

8. vyzýva členské štáty, aby zvýšili kľúčové investície do vzdelávania, aby mohol mať každý prospech z bezplatného verejného vzdelávania vysokej kvality;

9. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že ich orgány zodpovedné za oblasť vzdelávania zaručia rovnaké právo na vzdelávanie pre ženy aj mužov, a to aktívnym začleňovaním zásady rovnakého zaobchádzania do cieľov a opatrení týkajúcich sa vzdelávania, čím zabráni vzniku nerovností medzi ženami a mužmi v dôsledku sexistického správania a súvisiacich spoločenských stereotypov;

10. žiada Komisiu, aby zabezpečila poskytnutie tohto odporúčania vnútroštátnym inštitúciám zodpovedným za vykonávanie vzdelávacích politík na ústrednej, regionálnej a miestnej úrovni, orgánom vedenia škôl a regionálnym a miestnym orgánom;

11. zdôrazňuje, že je potrebné podporovať rovnaké zastúpenie rodov, pokiaľ ide o vedenie a manažment orgánov zodpovedných za dohľad nad vzdelávacími zariadeniami a ich správou, a to najmä medzi vedúcimi pracovníkmi a riaditeľmi škôl a v oblastiach, kde je zastúpenie nedostatočné, ako je veda, technológia, inžinierstvo a matematika, pretože sa tým zabezpečia vzory pre dievčatá;

12. zdôrazňuje, že dievčatá, ktoré nemôžu chodiť do školy, sú väčšmi vystavené domácemu násiliu;

13. naliehavo žiada Komisiu, aby čo najskôr iniciovala proces pristúpenia EÚ k Istanbulskému dohovoru; vyzýva členské štáty, aby tento dohovor ratifikovali, a žiada tiež EÚ a členské štáty, aby spolupracovali s cieľom dosiahnuť rodovú rovnosť v rámci vonkajších vzťahov Únie; zdôrazňuje úzke väzby medzi rodovými stereotypmi a šikanovaním, kybernetickým šikanovaním a násilím voči ženám, ako aj potrebu bojovať proti nim od raného veku; zdôrazňuje, že Istanbulský dohovor žiada signatárov, aby zahrnuli učebné materiály o otázkach, ako sú rodové úlohy nepodliehajúce stereotypom, vzájomný rešpekt, nenásilné riešenie konfliktov v medziľudských vzťahoch, rodovo motivované násilie a právo na osobnú integritu, ktoré budú prispôbované rozvíjajúcim sa schopnostiam žiakov, do formálnych učebných osnov a na všetkých úrovniach vzdelávania;

Streda 9. septembra 2015

14. nabáda všetky členské štáty, aby dôsledne investovali do kampaní na informovanie, zvyšovanie povedomia a vzdelávanie a zlepšovali poskytovanie kariérneho poradenstva pre dievčatá a chlapcov, pričom sa budú zaoberať stereotypným vnímaním rodových úloh, ako aj rodovými stereotypmi pri odbornej a pracovnej orientácii, najmä v oblasti vedy a nových technológií; pripomína, že tieto opatrenia by znížili rodovú segregáciu na trhu práce a posilnili postavenie žien, pričom by im umožnili plne využívať ľudský kapitál, ktorý predstavujú dievčatá a ženy v EÚ, a podporili diskusie o voľbe vzdelania a povolania v školách a triede;

15. pripomína úlohu pedagogických tímov, pokiaľ ide o pomoc a poradenstvo rodinám v súvislosti s priebehom štúdia detí s cieľom nasmerovať ich tak, aby bolo vzdelávanie v súlade s ich zručnosťami, talentom a záľubami; zdôrazňuje, že fáza, v ktorej sa poskytuje poradenstvo týkajúce sa priebehu štúdia, je rozhodujúca a je práve tým obdobím, keď môžu vstúpiť do hry rodové stereotypy, čo môže natrvalo ovplyvniť schopnosť dievčat venovať sa pracovnej kariére, ktorá napomôže ich osobný rozvoj a emancipáciu;

16. vyzýva Komisiu, aby prostredníctvom členských štátov organizovala pre dievčatá osobitné informačné programy, čo sa týka ich účasti na vysokoškolskom vzdelávaní a možných študijných plánov, spolu so zabezpečením zodpovedajúcich pracovných príležitostí na základe ich schopností s cieľom podnecovať ich, aby využívali možnosti kariéry, v ktorých tradične dominovali muži, a posilniť sebadôveru novej generácie žien; podčiarkuje, že informálne učenie zohráva kľúčovú úlohu pri budovaní dôvery dievčat a mladých žien;

17. vyzýva členské štáty, aby s využitím EŠIF podporovali programy aktívne pracujúce s rodičmi detí z vylúčených komunit a podnecovali zmysluplné a stimulujúce aktivity mimo vyučovania a počas školských prázdnin;

18. vyzýva členské štáty, aby nabádali na podporu verejných sietí škôlok a jasli, predškolského vzdelávacieho systému a verejných služieb v oblasti voľnočasových aktivít pre deti;

19. vyzýva členské štáty, aby zvýšili kvalitu vzdelávania a odborného vzdelávania osôb so zdravotným postihnutím a/alebo s osobitnými vzdelávacími potrebami, obmedzili ich vysokú mieru neukončeného vzdelania, dodržiavali zásady inkluzívneho vzdelávania s dôrazom na aktívnu účasť týchto žiakov a podľa možnosti zlepšili ich začleňovanie do spoločnosti a do všeobecného systému vzdelávania; požaduje, aby sa na tento účel bezodkladne zlepšila odborná príprava učiteľov a aby sa do nej začlenila rodová perspektíva, ktorá by sa mala zohľadňovať aj pri určovaní porúch učenia, vrátane vývoja rodovo citlivých monitorovacích nástrojov a osobitných vzdelávacích programov berúcich do úvahy hľadisko rodovej rovnosti s cieľom poskytovať príslušným ženám a dievčatám lepšie príležitosti pri hľadaní zamestnania a posilniť ich postavenie, aby prekonalí viacnásobnú diskrimináciu;

20. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili rovnaký prístup k vzdelávaniu pre dievčatá i chlapcov bez ohľadu na vek, rod, sociálno-ekonomické postavenie, kultúrne zázemie či náboženstvo, a zdôrazňuje, že je potrebné, aby európske, národné a miestne inštitúcie podporovali osobitné programy na začleňovanie marginalizovaných komunit vo všeobecnosti do škôl a najmä dievčat z týchto komunit, pretože sú často vystavené viacnásobnej diskriminácii, ako aj všetkých menších do európskej spoločnosti; podčiarkuje, že je dôležité zabezpečiť, aby dievčatá dokončili sekundárne vzdelávanie, a zdôrazňuje, že je potrebné vytvoriť programy finančnej pomoci pre ekonomicky znevýhodnené rodiny s cieľom zabrániť študentom, a to najmä dievčatám, v predčasnom ukončení školskej dochádzky;

21. vyzýva členské štáty na aktívnu podporu, ktorá je potrebná na zabezpečenie toho, aby migrantky a ich rodiny mohli byť vzdelávané v jazyku svojej hostiteľskej krajiny v rámci miestnych služieb bezplatného verejného vzdelávania;

22. vyzýva členské štáty na vypracovanie osobitných programov s cieľom zabezpečiť, aby rómske dievčatá a mladé ženy neopúšťali primárne, sekundárne a vysokoškolské vzdelanie, a tiež na zavedenie osobitných opatrení pre mladistvé matky a dievčatá, ktoré predčasne ukončili školskú dochádzku, s cieľom podporovať najmä nepretržité vzdelávanie a poskytovať pracovnú odbornú prípravu; ďalej vyzýva členské štáty a Komisiu, aby tieto opatrenia zohľadnili pri koordinovaní a hodnotení vnútroštátnych stratégií integrácie Rómov;

Streda 9. septembra 2015

23. poukazuje na význam začlenenia opatrení zameraných na vzdelávanie dievčat a žien do projektov rozvojovej spolupráce;
24. zdôrazňuje, že je dôležité venovať zásade rovnosti medzi ženami a mužmi osobitnú pozornosť v učebných osnovách a vo všetkých fázach vzdelávania;

Učebné osnovy a odborná príprava

25. trvá na tom, aby sa venovala náležitá pozornosť rodovej rovnosti vo všetkých jej formách, a to v učeních osnovách, cieľoch rozvoja a vo výsledkoch učenia, v obsahu, školských programoch a učebných plánoch, a upozorňuje na potrebu zhodnotiť postavenie žien v učebných osnovách rôznych odborov, pričom by sa mala vyzdvihnúť ich úloha v obsahu výučby; domnieva sa, že rodová rovnosť vo vzdelávaní by sa mala výslovne zaoberať zásadou rovnosti a musí zahŕňať celú škálu tém, ako je gramotnosť, šikanovanie, násilie, nenávisťné prejavy, ľudské práva a občianska výchova;
26. zdôrazňuje, že vzdelávanie musí dievčatám a chlapcom pomôcť stať sa uvedomelými a vyrovnanými osobnosťami rešpektujúcimi iných ľudí a schopnými empatie a vzájomného rešpektu, a to s cieľom predchádzať diskriminácii, agresivitě a šikanovaniu;
27. zdôrazňuje, že školy by mali pomáhať rozvíjať medzikultúrny prístup k vzdelávaniu, a to s cieľom podporovať otvorenosť, vzájomný rešpekt a dialóg medzi rôznymi kultúrami a náboženstvami;
28. nabáda príslušné orgány v členských štátoch, aby podporovali rodovú rovnosť v rámci svojich komplexných programov v oblasti sexuálnej výchovy a vzťahov vrátane výučby dievčat a chlapcov týkajúcej sa vzťahov založených na súhlase, rešpekte a reciprocite, ako aj v rámci športu a voľnočasových aktivít, pri ktorých môžu mať rodové stereotypy a očakávania vplyv na sebahodnotenie, zdravie, získavanie zručností, rozvoj intelektu, sociálne začlenenie a vytváranie identity dievčat a chlapcov;
29. uznáva, že citlivá a vedecky presná sexuálna výchova a vzdelávanie v oblasti vzťahov primerané veku sú základným nástrojom na posilnenie postavenia dievčat a chlapcov, ktorý im pomáha prijímať informované rozhodnutia a prispieva k širším prioritám v oblasti verejného zdravia, ako je zníženie miery neplánovaných tehotenstiev, obmedzenie úmrtnosti matiek a dojčiat, prevencia a včasná liečba sexuálne prenosných infekcií a zníženie rozdielov, pokiaľ ide o zdravotnú nerovnosť; nabáda členské štáty, aby zväzili zavedenie povinnej komplexnej sexuálnej výchovy a vzdelávania v oblasti vzťahov primeraných ich veku v rámci svojich učebných osnov pre všetkých žiakov základných a stredných škôl, a zdôrazňuje význam odbornej prípravy učiteľov s osobitným zameraním na rešpektovanie dievčat a žien, ako aj na rodovú rovnosť;
30. požaduje zavedenie sexuálnej výchovy a vzdelávania v oblasti vzťahov v rámci učebných programov zameraných na posilnenie postavenia dievčat prostredníctvom zvyšovania ich povedomia a kontroly nad ich vlastným telom, pričom zároveň žiada, aby sa vo všetkých ostatných učebných predmetoch zachoval súlad s týmito zásadami;
31. vyzýva Komisiu, aby vo vzdelávacom prostredí bojovala proti diskriminácii na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity; naliehavo vyzýva Komisiu, aby podporila zahrnutie objektívnych informácií o otázkach LGBTI do školských osnov; naliehavo žiada Komisiu, aby v boji proti homofóbnemu a transfóbnemu šikanovaniu a obťažovaniu uľahčila partnerské vzdelávanie medzi členskými štátmi;
32. nabáda dievčatá a chlapcov, aby sa vo vzdelávacom procese rovnako zaujímali o všetky predmety bez ohľadu na rodové stereotypy, najmä pokiaľ ide o vedecké a technické predmety vrátane učenia sa chlapcov o činnostiach považovaných za ženské v oblastiach ako domáce práce a starostlivosť, pričom zároveň podnecuje k rovnakej účasti a zastúpeniu pri kolektívnom rozhodovaní a riadení škôl, ako aj pri všetkých mimoškolských činnostiach; vyzýva zainteresovaných aktérov, aby zabezpečili ochranu financovania týchto účinných aktivít;

Streda 9. septembra 2015

33. konštatuje, že je nutné prijať opatrenia na podnecovanie konkrétnej podpory žien v oblastiach kultúry a tvorby a šírenia umeleckých a intelektuálnych diel, pričom treba bojovať proti štruktúrálnej a široko rozšírenej diskriminácii, s ktorou sa ženy stretávajú v tejto oblasti, podporovať vyvážené zastúpenie žien a mužov pri verejných umeleckých a kultúrnych činnostiach a zabezpečovať finančnú podporu a pozitívne kroky na nápravu nerovností v týchto oblastiach;
34. vyzýva na zabezpečenie rovnakého prístupu k informačným a komunikačným technológiám, ich používania a výučby pre dievčatá a chlapcov od predškolského vzdelávania, pričom by sa osobitná pozornosť mala venovať deťom a mladým ľuďom z vidieckych oblastí a marginalizovaných komunít a tým s osobitnými potrebami s cieľom zlepšiť digitálnu gramotnosť, šíriť účinné nástroje politiky v oblasti vzdelávania a zlepšiť odbornú prípravu učiteľov, aby sa zvýšil počet študentiek a absolventiek v oblasti vedy, technológie, inžinierstva a matematiky; v tejto súvislosti víta všetky iniciatívy a programy, ktorých cieľom je vzbudiť záujem dievčat o tieto študijné odbory a o kariéru v príslušnej výskumnej oblasti;
35. zdôrazňuje význam zavedenia vzdelávacích opatrení, ktoré povedú k uznaniu úlohy žien v histórii, vede, politike, literatúre, umení, vzdelávaní atď. a šíreniu povedomia o tejto úlohe;
36. požaduje, aby sa vynaložilo maximálne úsilie na zaistenie propagácie práce v oblasti vzdelávania v ranom detstve, primárneho vzdelávania a starostlivosti ako hodnotného povolania pre ženy aj mužov;
37. vyzýva členské štáty, aby vypracovali alebo posilnili vnútroštátne právne predpisy s cieľom bojovať proti negatívnemu vplyvu stereotypných rodových úloh vychádzajúcich z hodnôt sprostredkovaných médiami a reklamou, ktoré príliš často oslabujú pôsobenie škôl v tejto oblasti;
38. požaduje zavedenie doplnkových činností, ktoré by posilnili formálne učebné osnovy v oblasti rodovej rovnosti a odbornej prípravy týkajúcej sa podnikania, ako aj realizáciu programov informálneho učenia, čo sa týka vzdelávania v oblasti rodovej rovnosti, v komunite prostredníctvom miestnych orgánov;
39. vyzýva na nové podnety na akreditáciu informálneho učenia s osvedčením o spôsobilosti a na zabezpečenie osvedčenia o vysokom štandarde pri učení sa prácou, pokiaľ ide o odborné vzdelávanie, pretože to pomôže dievčatám a ženám nájsť si lepšie zamestnanie a vstúpiť alebo sa vrátiť na trh práce, pričom by sa malo zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie so ženami a mužmi z hľadiska dôstojnosti a kompetentnosti;
40. vyzýva autorov a vydavateľov učebných materiálov, aby si uvedomili potrebu uplatňovania rodovej rovnosti ako kritéria pre vypracúvanie týchto materiálov, pričom im odporúča, aby boli do vypracúvania učebných materiálov týkajúcich sa rodovej rovnosti zapojené skupiny vyučujúcich a študentov, a žiada ich aby viedli konzultácie s odborníkmi pre oblasť rodovej rovnosti a výučby zohľadňujúcej rodové hľadisko;
41. vyzýva členské štáty, aby pripravili a distribuovali usmernenia pre školy, politických činiteľov pôsobiacich v oblasti vzdelávania, učiteľov a osoby zodpovedné za vypracovanie učebných osnov s cieľom zahrnúť rodové hľadisko a rodovú rovnosť a aby zabezpečili odstránenie stereotypov a sexistických skreslených informácií, ktoré by sa mohli vyskytovať v obsahu, jazyku alebo ilustráciách učebníc a učebných materiálov, pričom ich nabáda k boju proti takémuto sexizmu v literatúre, kinematografii, hudbe, hrách, médiách, reklame a ďalších oblastiach, ktoré môžu rozhodujúcim spôsobom prispievať k zmene postojov, správania a identity dievčat a chlapcov;
42. uznáva, že učitelia hrajú dôležitú úlohu pri vytváraní identít v oblasti vzdelávania a majú významný vplyv na aspekty rodovo podmieneného správania v škole; pripomína, že ešte treba vynaložiť mnoho úsilia na zabezpečenie toho, aby učitelia boli schopní čo najlepšie presadzovať rodovú rovnosť; preto trvá na tom, že pre učiteľov na všetkých úrovniach formálneho vzdelávania a informálneho učenia vrátane partnerského vzdelávania a spolupráce s externými organizáciami a agentúrami treba zabezpečiť komplexnú základnú a nadväzujúcu odbornú prípravu v oblasti rodovej rovnosti s cieľom budovať povedomie o vplyve rodových úloh a stereotypov na sebavedomie ich študentov a výber predmetov počas štúdia; zdôrazňuje, že je potrebné, aby dievčatá mali na školách a univerzitách pozitívne ženské a mužské vzory, aby tak bez obáv z diskriminácie alebo nejednoznačnosti na základe rodovej identity dokázali určiť a čo najlepšie využiť svoj potenciál;

Streda 9. septembra 2015

43. zdôrazňuje potrebu začleniť štúdium a uplatňovanie zásady rovnosti žien a mužov do počiatočnej a ďalšej odbornej prípravy učiteľov, s cieľom odstrániť všetky prekážky, ktoré študentom bez ohľadu na rod bránia plne využiť ich potenciál;

44. pevne verí v transformačný potenciál vzdelávania pri presadzovaní rodovej rovnosti; uznáva, že programy formálneho vzdelávania a informálneho učenia sa musia zaoberať problematikou rodového násillia, rodovej diskriminácie, obťažovania, homofóbie a transfóbie vo všetkých ich podobách vrátane foriem kybernetického šikanovania alebo internetového obťažovania a musia proti nim bojovať; uznáva, že vzdelávanie v záujme rodovej rovnosti a proti rodovému násilliu závisí od školského prostredia bez násillia;

45. zdôrazňuje potrebu organizovať iniciatívy na zvyšovanie povedomia, odbornú prípravu a začleňovanie rodového hľadiska pre všetkých aktérov zapojených do politiky vzdelávania, ako aj pre rodičov a zamestnávateľov;

46. vyzýva členské štáty, aby v súvislosti so vzdelávaním zohľadňovali medzigeneračné hľadisko a zabezpečili rovnaký prístup k formálnemu vzdelávaniu a informálnemu učeniu tak, že do svojich vzdelávacích systémov začlenia poskytovanie cenovo dostupnej a kvalitnej starostlivosti o deti, ako aj o starších ľudí a iné závislé osoby; žiada členské štáty, aby sa zapájali do iniciatív na obmedzenie priamych a nepriamych nákladov na vzdelávanie a zvýšili kapacitu všetkých sietí jasí a škôlok, predškolských, školských a mimoškolských zariadení, pričom budú náležite dodržiavať zásady začleňovania, pokiaľ ide o deti žijúce v chudobe alebo ohrozené chudobou; zdôrazňuje význam tohto prístupu s cieľom pomôcť všetkým ženám a mužom vrátane osamelých rodičov zosúladiť rodinný a pracovný život a zaručiť účasť žien na celoživotnom vzdelávaní a odbornom vzdelávaní a príprave, čím sa budú následne vytvárať vzory pre posilnenie postavenia dievčat;

47. zdôrazňuje, že každá stratégia na presadzovanie rodovej rovnosti a posilnenie postavenia dievčat a žien musí aktívne zapájať a angažovať chlapcov a mužov;

48. zdôrazňuje, že je dôležité, aby verejné orgány podporovali v rámci terciárneho vzdelávania kurzy o význame a rozsahu rodovej rovnosti a výskum v tomto smere, najmä zahrnutím predmetov týkajúcich sa rodovej rovnosti do učebných osnov, zavedením osobitných postgraduálnych študijných programov a presadzovaním špecializovaných štúdií a výskumu v tejto oblasti;

49. vyzýva inštitúcie EÚ a členské štáty, aby pokročili vo vzájomnom uznávaní diplomov, certifikátov a iných dokladov o odbornej kvalifikácii vydaných v jednotlivých členských štátoch, ako aj v koordinovaní a harmonizácii vnútroštátnych predpisov týkajúcich sa prístupu k rôznym povolaniam, aby emigrantky z Únie alebo z tretích krajín mohli získať pracovné miesta zodpovedajúce ich odbornej príprave a kvalifikácii;

Investície, monitorovanie a hodnotenie

50. konštatuje, že je nutné, aby nezávislé orgány monitorovali a hodnotili pokrok v dôsledku prijatia politík v oblasti rodovej rovnosti vo vzdelávacích inštitúciách, a upozorňuje na potrebu nepretržitého informovania miestnych, regionálnych, vnútroštátnych a európskych politických činiteľov o všetkých prijatých opatreniach a o dosiahnutom pokroku v tejto oblasti, ako aj na naliehavosť zmeny rodového hľadiska na súčasť vnútorného a vonkajšieho hodnotenia vzdelávacích inštitúcií;

51. zdôrazňuje dôležitú úlohu spolupráce medzi jednotlivými správnymi orgánmi v oblasti vzdelávania a výmeny osvedčených postupov, pokiaľ ide o vytváranie projektov a programov na podporu informovanosti o zásadách koedukácie a zmysluplnej rovnosti medzi ženami a mužmi, ako aj ich šírenia medzi členmi vzdelávacej obce;

52. vyzýva Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE), aby pokračoval v zhromažďovaní porovnateľných údajov rozčlenených podľa rodu a v zostavovaní hodnotiacich tabuliek vo všetkých oblastiach politiky vrátane vzdelávania, a pripomína, že je dôležité uskutočniť štúdie vplyvu vzdelávacích politík s cieľom riešiť problém rodových nerovností, poskytovať kvalitatívne a kvantitatívne nástroje na hodnotenie tohto vplyvu a riadiť sa rozpočtovou stratégiou založenou na rodovom hľadisku v záujme podpory prístupu k vzdelávacím zdrojom a práva na ne;

Streda 9. septembra 2015

53. uznáva, že je mimoriadne dôležité posúdiť vplyv budúcich právnych predpisov týkajúcich sa vzdelávania na rodovú rovnosť a v prípade potreby zrevidovať existujúce zákony v súlade s touto zásadou;
54. zdôrazňuje, že monitorovanie vykonávania programov v oblasti rodovej rovnosti a príslušné hodnotenie musia uskutočňovať strediská pre výskum vzdelávania v úzkej spolupráci s odborníkmi na rodovú oblasť, orgánmi zriadenými EÚ a miestnymi orgánmi; žiada, aby členské štáty a Komisia zhromažďovali kvantitatívne a kvalitatívne údaje rozčlenené podľa rodu;
55. navrhuje vytvorenie výročnej európskej ceny za rodovú rovnosť určenej pre vzdelávacie inštitúcie, ktoré dosiahli vynikajúce výsledky pri plnení tohto cieľa, a nabáda členské štáty, aby postupovali rovnako na vnútroštátnej úrovni;
56. zdôrazňuje, že je potrebné vypracovať akčné plány a vyčleniť prostriedky na realizáciu rodovo špecifických vzdelávacích projektov a rodovo citlivých vzdelávacích štruktúr, pričom odporúča, aby sa využili európske nástroje, ktoré sú na tieto účely k dispozícii, konkrétne investičný plán, program Horizont 2020 a štrukturálne fondy EÚ vrátane Európskeho sociálneho fondu;

o

o o

57. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam členských štátov.
-